

## În gale ale Operei bucureștene, două dive la ceas aniversar, Elena Moșuc și Ruxandra Donose

(Costin Popa – 9 iunie 2021)



O generație de aur a teatrului liric românesc s-a inițializat și conturat în anii din preajma Revoluției, când studenți, proaspăt absolvenți ai universităților de muzică din întreaga țară, au urcat pe scenele profesioniste, ajungând în scurt timp vedete internaționale. Reamintesc cu totul aleator și deloc exhaustiv numele răsunătoare ale sopranelor Angela Gheorghiu, Elena Moșuc, Adina Nițescu, Iulia Isaev, mezzosoprelor Liliana Nikiteanu, Ruxandra Donose etc.

În prag ploios de vară, media și Opera Națională București au marcat jubilee sau aniversări legate de foarte tinerii, pe atunci, artiști. Debutul s-a făcut prin confesiunile încredințate acestor pagini de mezzosoprana Liliana Nikiteanu, solistă a Operei din Zürich. Apoi, două concerte-eveniment au fost programate de prima scenă lirică a țării, celebrând câte trei decenii de activitate ale Elenei Moșuc și Ruxandrei Donose.

### Elena Moșuc – 30

Serata a coincis cu sărbătorirea Zilei Românilor de Pretutindeni, renumita soprană fiind rezidentă la Zürich, oraș din care – ca solistă a prestigioasei Opere locale – și-a direcționat turneele artistice către toate marile scene ale lumii, de la Scala la Metropolitan, de la Opera de Stat din Viena la Festivalul salzburghez, de la Opéra Bastille la Gran Teatre del Liceu și către multe altele din Europa, America și Asia, nelipsind România.

Programul ales a fost construit pentru a ilustra în chip consistent aproape întreg traseul profesional al sopranei, evoluția în carieră, Elena Moșuc fiind unanim recunoscută drept o mare belcantistă, stil pe care îl stăpânește la perfecțiune și care i-a asigurat cheile dezvoltărilor ulterioare. Într-adevăr, glasul ce a pornit de la *Fach*-ul de coloratură lirică a câștigat în consistență, în volum și a dobândit virtuți ce i-au permis abordarea teritoriilor liric și liric-spint, în condițiile păstrării strălucirii, percutanței, extensiei supra-acute și agilităților glasului.

Știința rostirii recitativului (aria din „Roberto Devereux”), lirismul („Vissi d'arte” din „Tosca” și duetul din primul act al operei „Otello”), pictarea unei atmosfere limpide într-un legato continuu („Tacea la notte placida” din „Trubadurul”, terțetul Norma-Adalgisa-Pollione din primul act și duetul Norma-Adalgisa din cel secund al operei „Norma”), delicatețea din duetul „Un dì felice eterea” din „Traviata”, precum și eterica, răscolitoarea rugă cu nuanță de mulțumire „Ave Maria” din „Otello”, trăirea intensă, au fost atribute care au dat sens dramaturgic sporit vibrației mai accentuate a vocii. În afara programului prezentat de tenorul Andrei Lazăr, seara s-a încheiat cu

„Sempre libera” și Brindisi din „Traviata”, confirmând prin pagini iconice marca inițială de referință a sopranei, cunoscută, apreciată și conservată de mulți, mulți ani.

Elenei Moșuc i-a fost onorată aniversarea prin prezența unor parteneri cunoscuți, soliști ai scenei bucureștene, tenorii Daniel Magdal („Nessun dorma” din „Turandot”, terțetul „Oh! di qual sei tu vittima” din „Norma”, duetul Otello-Desdemona) și Alin Stoica (aria „No puede ser” din zarzuela „La tabernera del puerto”, duetul din primul act al „Traviatei”), mezzosoprana Oana Andra (aria Leonorei din „Favorita” și fragmentele din „Norma”), baritonul Lucian Petrean (aria „Cortigiani” și duetul cu Gilda „Sì, vendetta” din „Rigoletto”). Într-un aranjament inedit în lojile proscenium, doi Alfredo – Alin Stoica și Daniel Magdal – i-au dat replicile Elenei Moșuc în cabaletta ariei din „Traviata”, iar șampania a însoțit finalul susținut de toți artiștii serii.



Alin Stoica, Elena Moșuc,  
Daniel Jinga, Daniel Magdal,  
Oana Andra



Elena Moșuc



Lucian Petrean,  
Elena Moșuc,  
Daniel Jinga

Instrumentiștii Operei Naționale au cântat sub bagheta lui Daniel Jinga, manager interimar și maestru de cor al teatrului din Splai, care a condus în siguranță, atent la intrări și cu tempo-uri convenabile, potrivite lecturii. Ca prezență de suflet pentru sărbătorită, aria din „Tosca” a fost dirijată de avocatul elvețian Christoph Hebeisen, soțul Elenei Moșuc.

Momentul simfonic al serii, Intermezzo-ul „Meditație” din opera „Thaïs”, l-a avut drept solist pe concertmaestrul Radu Dunca.

## Ruxandra Donose – 30

La nici o săptămână după concertul Elenei Moșuc, Opera Națională București a invitat-o pe reputata mezzosoprană Ruxandra Donose pentru a-și aniversa trei decenii de remarcabilă carieră internațională, punctată de apariții în România. Rezidentă vieneză, drumurile artistice au dus-o de la celebra Operă de Stat de pe Ring – a cărei angajată permanentă a fost multă vreme, la Covent Garden din Londra, în America, la Metropolitan, Los Angeles și San Francisco etc., la parizienele Bastille, Châtelet și Garnier, la Liceu din Barcelona, la Deutsche Oper Berlin sau Bayerische Staatsoper din München, ca și la festivalurile Glyndebourne și Salzburg, în Extremul Orient și în multe alte locuri.

Cu timbralitate de culoare prețioasă ce amintește de rezonanțele violelor, mezzosoprană lirică, Ruxandra Donose are un parcurs profesional impecabil, desfășurat sub semnul eleganței în cânt și al inflexiunilor expresive, probate acum mai întâi în celebrele „Ombra mai fu” („Xerxes”) și „Di tanti palpiti” („Tancredi”), arii pentru travesti în stilistică barocă și belcantistă, în care artista excelează. Periplul prin alte teritorii componistice a continuat cu romantica „Va! Laisse couler mes larmes” din „Werther”, ce a bulversat spirite și, ca surpriză de abordare veristă, cu aria Principesei de Bouillon din „Adriana Lecouvreur”, o pagină ce merge către culoarea de contraltă, în care turbulența și patosul se întretes. Accentuarea dramatică s-a regăsit imediat după primele versuri, în zicerea „Ogni eco, ogni ombra nella notte incesa...”, către pătimașa „O vagabonda stella d'Oriente” încheiată cu un La natural acut de admirabilă lărgime. Reîntoarsă la melodica franceză, Ruxandra Donose a oferit o lectură pulsând de senzualitate a ariei „Mon coeur s'ouvre à ta voix” („Samson și Dalila”), redată printr-o minunată cursivitate a liniei de cânt în care articularea cuvântului a venit în tente senzuale. Mlădierile insinuante au invadat și Habanera („Carmen”), finalizată cu un „Prends garde à toi!”, nu numai amenințător, dar și ca teribilă premoniție. La cererea insistentă a publicului, în bis, Ruxandra Donose a oferit cu ritm și foc, cunoscuta „Granada”, încheind un program în care creația austro-germană, unul dintre simbolurile artistei, a lipsit.

Componenta simfonică mai substanțială a galei a fost motivată de experiența de gen a dirijorului Tiberiu Soare, directorul artistic al Operei Naționale, alăturată practicii bogate în fosele teatrelor lirice. Orchestra s-a modelat exemplar în pagini de Haendel (fragmente din „Muzica Regală pentru focurile de artificii”), Verdi (rar cântata muzică de balet din „Otello”), Suppé și Bizet (populara uvertură „Cavaleria ușoară”, respectiv Farandola din suita „Arlesiana”).



Ruxandra Donose



Ruxandra Donose



Tiberiu  
Ruxandra Donose

Soare,

Amfitrionul serii, actorul Mircea Rusu de la Teatrul Național „Ion Luca Caragiale”, s-a arătat mai puțin atent la pronunția unor nume de compozitori și arii.

Sărbătoririle celor două dive au fost primite în ovații și valuri de flori de un public care a sorbit cu nesăț reîntâlnirile cu marii artiști români. Se așteaptă ca lăudabila inițiativă a managementului interimar al Operei Naționale București, venită în Anul Centenar 2021, să continue prin invitarea în concerte sau spectacole a altor vedete ce-și aniversează în acest sezon perioade semnificative de carieră. Și nu numai. La bună inspirațiune!